Chwila relaksu

Eko-wykreślanka

C	H	A	Ł	A	S	H	D	Y	M
E	P	R	Z	E	M	Y	S	Ł	R
M	O	Ń	N	P	O	Ż	A	R	Y
I	O	M	A	Y	G	R	Ś	H	O
S	D	Ś	W	R	O	T	C	A	D
J	O	Z	O	N	D	Ę	I	Ł	P
A	R	O	Z	W	I	Ć	E	D	A
W	Y	S	Y	P	I	S	K	A	D
P	Y	Ł	S	P	A	L	I	N	Y
F	A	B	R	Y	K	I	S	K	O

W gąszczu liter ukryto 17 pojęć związanych z potencjalnymi zagrożeniami dla środowiska.

Znajdź i wykreśl je.

Pozostałe litery, czytane w kolejności rzędami, utworzą rozwiązanie. Wyrazy można odczytywać w kolumnach lub wierszach.

Rozwiązanie: ……..…

……

Eko-labirynt: pomóż butelce trafić do kubła na śmieci

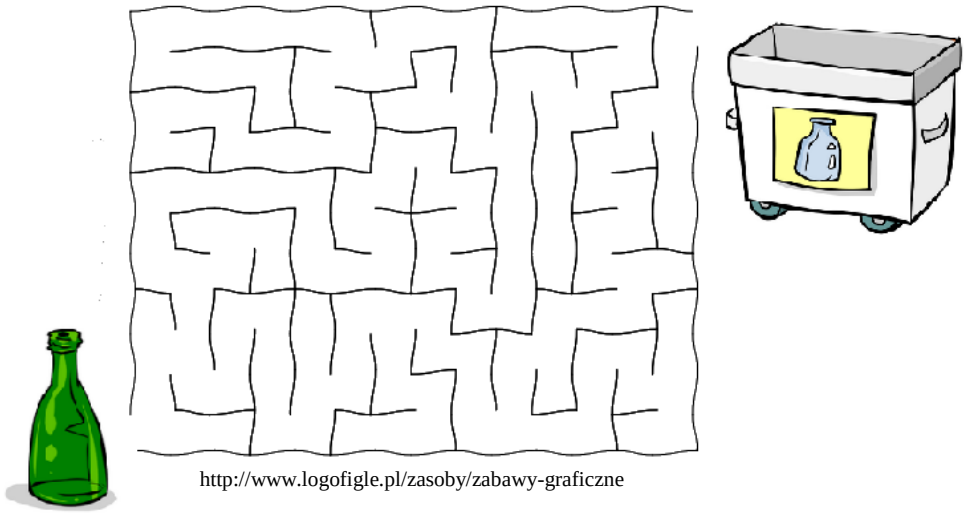

http://www.logofigle.pl/zasoby/zabawy-graficzne

Gazetka wydawana przez
Wydział Ochrony Środowiska
Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach
ul. Sienkiewicza 2
42-600 Tarnowskie Góry

Eko-Gazetka

1/2019

! NIE dla nielegalnej gospodarki odpadami !

W województwie śląskim wciąż nasila się problem nielegalnego przewożenia i składowania odpadów niebezpiecznych. Ostatnio temat nielegalnej gospodarki odpadami został poruszony na konferencji dotyczącej bezpieczeństwa w województwie śląskim, która odbyła się w dniu 9 kwietnia 2019 r. Rozpatrywano m.in. kwestie porzucania odpadów na terenach „zapomnianych" oraz sprowadzania i gromadzenia odpadów pochodzących zza granicy.

W walkę z nielegalnym przewozem i gromadzeniem odpadów zaangażowane są organy samorządu terytorialnego oraz służby mundurowe. W ostatnim czasie na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach pojawił się apel, byśmy wspólnie zadbali o środowisko i reagowali, jeżeli w naszym najbliższym otoczeniu zauważymy „podejrzaną" działalność w zakresie gospodarowania odpadami. **Właściciele magazynów i gruntów pod wynajem powinni zachować szczególną ostrożność** ponieważ oszuści gromadzą odpady na wynajmowanych powierzchniach, a następnie znikają. Niestety, obowiązek kosztownej utylizacji odpadów spoczywa w tym momencie na właścicielu nieruchomości. **Wyczuleni powinni być także mieszkańcy zacisznych okolic, terenów rzadko uczęszczanych czy nieużytkowanych terenów przemysłowych.** Należy zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały, jak np. pojawianie się w takich miejscach samochodów ciężarowych lub odbywający się rozładunek pojemników, beczek, zwłaszcza w porze nocnej. Jeżeli podejrzewamy, że w naszej najbliższej okolicy ktoś nielegalnie składuje odpady niebezpieczne, **powinniśmy niezwłocznie zgłosić sprawę właściwemu dzielnicowemu** lub Policji pod numerem 997 lub 112. Można również skorzystać z *Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa*, o której również piszemy w tym wydaniu „Eko-Gazetki".

Źródło:

http://www.katowice.wios.gov.pl/index.php?tekst=aktualnosci/20190412/tekst

http://tarnowskie-gory.slaska.policja.gov.pl/k26/informacje/wiadomosci/259153,Wspolnie-dbajmy-o-srodowisko-quotNIEquot-dla-nielegalnego-skladowania-i-przewoze.html

Projekt „Dobre praktyki dla wzmacniania bioróżnorodności i aktywnej ochrony muraw galmanowych rejonu śląsko-krakowskiego BioGalmany”

Trwa projekt odtwarzania muraw galmanowych w rejonie Hałdy Popłuczkowej

Już w ostatnim wydaniu „Eko-Gazetki” (2/2018) pisaliśmy na temat projektu pod nazwą ”Dobre praktyki dla wzmocnienia bioróżnorodności i aktywnej ochrony muraw galmanowych rejonu śląsko-krakowskiego - BioGalmany”. Projekt jest realizowany we współpracy z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i zakłada szereg działań m.in. wycinkę drzew (głównie niepożądanych sosen samosiejek) i krzewów oraz usuwanie inwazyjnych gatunków roślin w rejonie Hałdy Popłuczkowej przy ul. Długiej w Tarnowskich Górach.

Macierzanka zwyczajna

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na negatywne zmiany zachodzące w obrębie muraw galmanowych w całej Europie, w tym również w Polsce. Jego głównym celem jest odtworzenie, wzmocnienie i utrzymanie odpowiednich warunków siedliskowych dla zachowania bioróżnorodności tychże muraw.

Rośliny galmanowe, takie jak przedstawiona na zdjęciu obok macierzanka zwyczajna (Thymus pulegioides), rosną na glebach o dużej zawartości cynku i ołowiu ponieważ tolerują wysokie stężenia metali ciężkich. Oprócz wspomnianej macierzanki, w rejonie Hałdy Popłuczkowej stwierdzono również występowanie dwóch gatunków fiołka (Viola rupestris, Viola tricolor), kostrzewy owczej (Festuca ovina), czy choćby wilczomlecza sosnki (Euphorbia cyparissias).

Źródło:

https://www.us.edu.pl/projekt-pt-dobre-praktyki-dla-wzmacniania-bioroznorodnosci-i-aktywnej-ochrony-muraw-galmanowych

Fotografia: http://zielnik-karpacki.pl/-MACIERZANKA_ZWYCZAJNA_838

Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Fundusz Spójności

Działaj na rzecz ochrony środowiska przez Internet

Od ponad dwóch lat działa **Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa**, poprzez którą każdy obywatel może zgłosić sytuację w swoim otoczeniu, którą uważa za niebezpieczną. Dotyczy to również zdarzeń zagrażających środowisku. Mapa dostępna jest w serwisie www.policja.pl oraz w aplikacji mobilnej „GeoportalMobile”.

Dzięki aplikacji można zgłosić sytuacje niebezpieczne dla środowiska, takie jak:

- ✓ dzikie wysypiska śmieci
- ✓ nielegalna wycinka drzew
- ✓ niszczenie zieleni
- ✓ wypalanie traw
- ✓ wałęsające się bezpańskie psy

Warto dodać, że dokonując zgłoszenia, nie musimy podawać swoich danych - pozostajemy anonimowi. Policja weryfikuje sygnały o zagrożeniach, a jeśli informacje okażą się prawdziwe, podejmuje odpowiednie działania.

Źródło:

https://www.gov.pl/web/mswia/krajowa-mapa-zagrozen-bezpieczenstwa

Nie przejmuj się mną – poradzę sobie!

https://pl.wikipedia.org/wiki/Podlot

Rozpoczął się sezon lęgowy ptaków, a co za tym idzie – już niedługo w parkach czy ogrodach mogą pojawić się podloty, czyli młode ptaki. Z pozoru mogą one sprawiać wrażenie samotnych, ale w rzeczywistości ptak uczy się dorosłego życia pod czujnym okiem rodziców. Ptasia mama i tata co jakiś czas przylatują i karmią młode, jednocześnie pokazując, jak należy zdobywać pokarm. Zabierając ze sobą takiego ptaszka możemy wyrządzić mu dużą krzywdę, dlatego lepiej zostawić go w spokoju.

Kiedy możemy reagować?

Jeżeli zauważymy, że ptak znajduje się w niebezpiecznym miejscu, np. na chodniku, na drodze, na terenie gdzie biegają psy, możemy przenieść go w pobliskie zarośla lub posadzić gdzieś wyżej, na przykład na gałęzi drzewa.

Co robić, gdy już wzięliśmy ptaka ze sobą?

Najlepiej szybko odnieść „zgubę” w miejsce, z którego została zabrana. A ponieważ ptaki mają słabo rozwinięty zmysł węchu, to ptasi rodzice na pewno nie wyczują ludzkiego zapachu i nie odrzucą swojego potomka.

Program priorytetowy „Czyste powietrze”

W dniu 21.01.2019r. został wznowiony nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego „Czyste powietrze”. Program obejmuje dofinansowania oraz pożyczki w szerokim zakresie – od stolarki okiennej i drzwiowej, przez centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową, aż po źródła ciepła oraz mikroinstalacje fotowoltaiczne i kolektory słoneczne. Dotyczy to również niektórych projektów realizowanych w budynkach nowo budowanych. Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym do 30 czerwca 2027r.

Należy jednak pamiętać, że z dniem 01 lipca 2019r. zmianie ulega okres, w którym mogą być ponoszone koszty kwalifikowane. Aktualnie obowiązuje warunek, że przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku, a koszty kwalifikowane mogą być ponoszone do 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku. Natomiast po 30 czerwca 2019r. rozpoczęcie inwestycji będzie mogło nastąpić dopiero po złożeniu wniosku.

W ramach pomocy finansowej można skorzystać także z tzw. ulgi termomodernizacyjnej. Zgodnie z art. 26h ustawy z dnia 20 lipca 2018r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1509 z późn. zm.), podatnik będący właścicielem lub współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego ma prawo odliczyć od podstawy obliczenia podatku wydatki poniesione w roku podatkowym na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

Wszelkich informacji na temat Programu Czyste powietrze można uzyskać w następujący sposób:

- w punkcie konsultacyjnym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przy ul. Wita Stwosza 2 (punkt czynny w poniedziałki od 7.30 do 17.00, od wtorku do piątku od 7.30 do 14.30)
- poprzez pocztę elektroniczną czystepowietrze@wfosigw.katowice.pl,
- poprzez infolinię - 32 60 32 252

Wnioski o dofinansowanie można składać przez internetowy Portal Beneficjenta, który jest dostępny pod adresem https://portal.wfosigw.katowice.pl/.

Źródło:
https://www.wfosigw.katowice.pl/oferta-dla-osob-fizycznych/program-czyste-powietrze.html

Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem

25 kwietnia obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem (ang. *Noise Awareness Day*) – święto ustanowione w 1995r. przez Ligę Niedosłyszących w celu zwrócenia uwagi na powszechne występowanie hałasu w życiu ludzi, jego wpływu na zdrowie i zwiększanie świadomości występowania tego szkodliwego zjawiska.

Zagrożenie hałasem rośnie wraz z rozwojem cywilizacyjnym i powodowane jest głównie przez działalność przemysłową, ruch transportowy czy aktywność związaną z rekreacją. Tło akustyczne, z jakim mamy do czynienia w miastach może przeszkadzać nam w pracy lub powodować ogólny dyskomfort i rozdrażnienie. Warto wiedzieć, że dłuższe przebywanie w hałasie może nieść za sobą poważne konsekwencje dla naszego zdrowia.

Hałas w środowisku powoduje rocznie około 16 600 przypadków przedwczesnej śmierci w Europie. Według Światowej Organizacji Zdrowia hałas jest drugą najważniejszą przyczyną środowiskową złego stanu zdrowia.

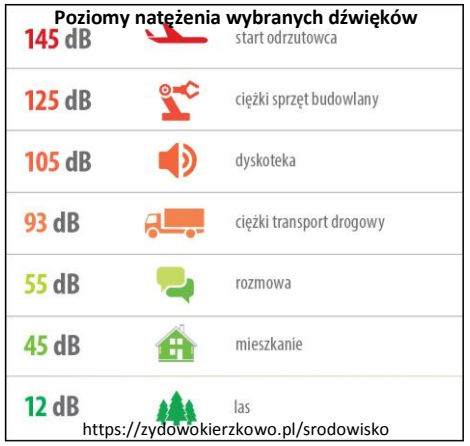

Poziom dźwięku poniżej 40 dB z reguły nie wpływa negatywnie na zdrowie ludzi, chociaż w porze nocnej może zakłócać sen. Hałas na poziomie 40-70 dB może powodować zmęczenie i stres, natomiast ciągła ekspozycja na hałas o poziomie 70-90 dB może skutkować osłabieniem słuchu, bólami głowy i zaburzeniami nerwowymi. Z kolei wartości natężenia dźwięków wyższe niż 90 dB wpływają negatywnie na organizm ludzki, powodując liczne zaburzenia, m.in. układu krążenia, mdłości, czy problemy z równowagą.

W związku z wciąż rosnącym problemem hałasu Komisja Europejska w 2002 roku ustanowiła dyrektywę odnoszącą się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. ma na celu zapobieganie lub zmniejszanie szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu. W tym celu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje się mapy hałasu – tak zwane mapy akustyczne. Na podstawie zebranych danych opracowywane są programy ochrony środowiska przed hałasem, które przewidują działania, takie jak np. budowa ekranów akustycznych lub stosując specjalne nawierzchnie drogowe zmniejszające emisję hałasu.

Źródło:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzynarodowy_Dzie%C5%84_%C5%9Awiadomo%C5%9Bci_Zagro%C5%BCenia_Ha%C5%82asem

http://www.gios.gov.pl/pl/aktualnosci/537-miedzynarodowy-dzien-swiadomosci-zagrozenia-halasem

http://wsse.waw.pl/aktualnosci-i-komunikaty/aktualnosci/id-25-kwietnia-miedzynarodowy-dzien-swiadomosci-zagrozenia-halasem

Dlaczego warto oszczędzać wodę?

Wszystko, czego używamy, zakładamy, kupujemy, spożywamy… wymaga wody. Ale ile tej potocznie zwanej „kranówki" w zasadzie zużywamy? Według danych z Europejskiej Agencji Środowiska (European Environment Agency), statystyczny Europejczyk w ciągu dnia „wykorzystuje" **aż 144 litry wody**, czyli tyle, ile potrzeba do napełnienia średniej wielkości wanny!

Czy można dysponować wodą tak, aby jej pobór widocznie zmalał? Okazuje się, że dzięki zastosowaniu w naszych domach odpowiednich urządzeń oraz wyrobienia sobie kilku prostych nawyków, możemy zredukować zużycie wody nawet o 65%. Przede wszystkim, zakręcajmy wodę podczas mycia zębów czy namydlania ciała. Sprawdzajmy też szczelność kranów, rur, złączek – kapiący kran może powodować straty na poziomie nawet 15 litrów wody dziennie. Jeśli nie posiadamy w kuchni zmywarki, nie myjmy naczyń pod bieżącą wodą, tylko napełniajmy zlew. Nie zapominajmy, że owoce i warzywa również wypada płukać w naczyniu – nie pod bieżącą wodą. Dużą oszczędnością jest także zbieranie deszczówki i wykorzystywanie jej np. do podlewania roślin w ogródku. **Pamiętajmy, że im dłużej będziemy korzystać z tych dobrych praktyk, tym większa ulga, nie tylko dla środowiska, ale też dla naszego portfela.**

Oprócz wody wykorzystywanej przy naszych codziennych czynnościach, „czerpiemy" ją poniekąd także podczas kupowania różnych towarów i usług. Zużywamy wtedy wodę potrzebną do wyprodukowania danej rzeczy. Koncepcja ta została zaproponowana w 2002r. przez profesora Arjena Y. Hoekstra i ma nawet swoją nazwę – **ślad wodny**. Na stronie internetowej https://waterfootprint.org, w całości poświęconej temu zagadnieniu można sprawdzić, że wyhodowanie jednego pomidora wymaga zużycia 50 litrów wody, natomiast jabłka – 125 litrów. W paczce chipsów kryje się 185 litrów „niewidocznej" wody, a w filiżance kawy – 140 litrów. Z kolei uszycie jednej pary popularnych jeansów wymaga wykorzystania aż 8000 litrów wody. To prawie tyle samo, ile potrzeba do otrzymania 500 g mięsa wołowego. Dane na temat zużycia tzw. wirtualnej wody (czyli wody potrzebnej do wyprodukowania danego produktu spożywczego) są alarmujące. **Na szczęście i w tej sprawie jesteśmy w stanie dużo zdziałać.** Na przykład spożycie 200 gramów wołowiny zużywa 3080 litrów wirtualnej wody. Zakładając, że jemy mięso około 4 razy w tygodniu, daje to niemal 650 000 litrów wody w skali roku. To cztery razy więcej niż w przypadku spożywania takiej samej ilości drobiu. Jeżeli więc zastąpilibyśmy połowę spożywanej wołowiny kurczakiem, nasz roczny ślad wodny zmniejszyłby się o 250 000 litrów. **Ważne więc, aby nasze posiłki były różnorodne, najlepiej z dużą ilością warzyw (warzywa mają zdecydowanie mniejszy ślad wodny niż mięso). Nie dość, że dzięki temu staniemy się zdrowsi, to jeszcze wspomożemy nasze środowisko w walce z niedoborem wody.**

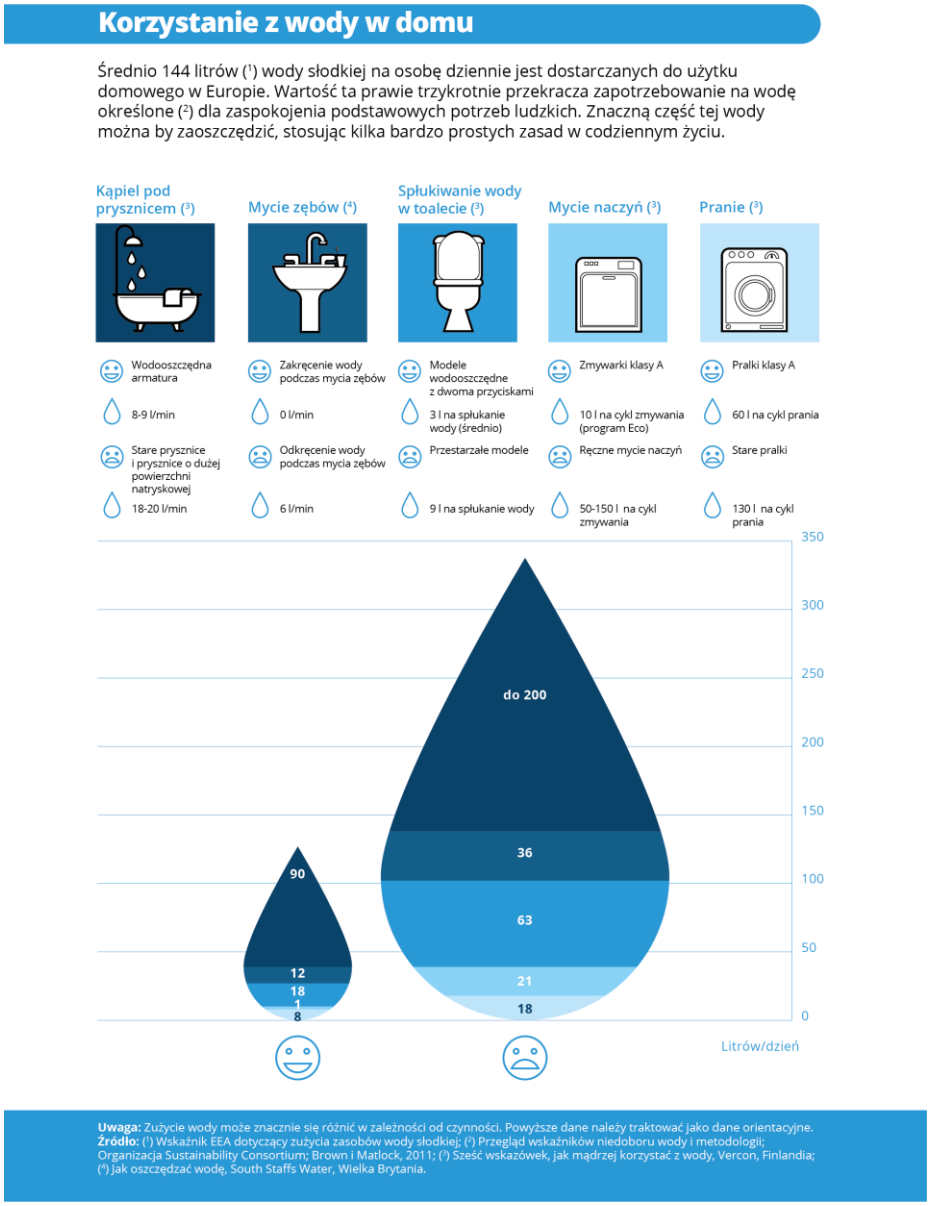

Źródło:

Grafika: https://www.eea.europa.eu/pl/sygna142y/sygnaly-2018/infografika/korzystanie-z-wody-w-domu/view

https://www.techsterowniki.pl/blog/segregacja-smieci-i-oszczedzanie-wody---czyli-jak-byc-eko-we-wlasnym-domu

https://www.kierunekwodkan.pl/artykul,27023,wirtualna-woda-i-slad-wodny.html